

Dönem : 4
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

97

**İstanbul Kapalı Çarşısının Onarımı ve İmarı Hakkında Kanun
Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan
Komisyonu Raporları (1/167)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 71 - 1809/3554

17 . 6 . 1974

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kuruluca 9 . 6 . 1974 tarihinde kararlaştırılan «İstanbul Kapalı Çarşısının onarımı ve imarı hakkında Kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

**İSTANBUL'DAKİ KAPALI ÇARŞININ ONARIM VE İMARİ HAKKINDAKİ KANUN
TASARISI GEREKÇESİ**

İstanbul'daki Kapalı Çarşıda bulunan 2 840 adet Dükkân ile yol ve yol üstü kemer örtüsü, mezkûr çarşı yangınından sonra bugüne kadar geçen 20 yıla yakın süre zarfında kullanılmadan mütevellit onarım ve imar zaruret halini almış bulunmaktadır.

İstanbul'un turistik yönden de büyük önemi bulunan bu tarihi çarşısının imarı için yapılan keşifte, bugünkü rayiçlere göre 15 milyon liralık harcamaya ihtiyaç bulunduğu tespit edilmiş ve onarımın dükkân sahipleri tarafından yapılamayacağı anlaşılmıştır. Yangından sonra, mezkûr çarşının imar, onarım ve ihyası Bayındırlık Bakanlığınca yaptırıldığı cihetle bu defa da bu onarım işinin adı geçen Bakanlık eli ile yapılması ve bu maksatla yapılacak harcamaların gayrimenkul sahiplerinden 5 yılda ve 5 eşit taksitte tahsil edilmesi uygun görülerek işbu Kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

Esas No. : 1/167

Karar No. : 6

27 . 6 . 1974

Yüksek Başkanlığa

İstanbul Kapalı Çarşısının onarım ve imarı hakkındaki kanun tasarısı havalesi gereğince, ilgili Bakan ve Bakanlık temsilcileri de hazır oldukları halde Komisyonumuzca müzakere edildi.

Gerekçede de belirtildiği üzere, İstanbul Kapalı çarşıda bulunan 2 840 adet dükkân ile yol ve yolüstü kemer örtüsünün mezkûr çarşı yangınından sonra bugüne kadar geçen 20 yıla yakın süre zarfında kullanılmadan mütevellit onarım ve imarı zaruret halini almış bulunmaktadır.

Bu tarihî çarşının dükkân sahipleri tarafından onarılmayacağı dükkate alınarak, Bayındırlık Bakanlığınca tek elden yaptırılması ve adı geçen Bakanlığa gelecek yıllara sâri olmak üzere (15) milyon liraya kadar harcama yetkisi de verilmesini öngören kanun tasarısı Komisyonumuzca yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi 2 nci fıkraya açıklık vermek maksadıyla yeniden kaleme alınmış ve birinci fıkradaki (geçici yüklenmelere tabiri «sari taahhütlere» olarak değiştirilmiştir.

Tasarının üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4 ncü maddesi ise tatbikatta muhtemel güçlükler tevlit edebileceği gözönüne alınarak, bazı ilâveler ve taksit sürelerinin 2 yılı aşmaması hükme bağlanarak kabul edilmiştir.

Tasarının 5 nci maddesi bazı değişikliklerle kabul edilmiştir.

Tasarının 6 ncı, yürürlük ve yürütme ile ilgili 7 ve 8 nci maddeleri metinde olduğu gibi kabul edilmiştir.

Öncelikle görüşülmesi temennisiyle havalesine uyularak Plan Komisyonuna sevkedilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Gümüşhane
E. Tuncer

Başkan V.
Manisa
H. Zengin

Sözcü
Giresun
H. V. Tekin

Adıyaman
R. Yıldırım

Artvin
E. Ş. Erdem

Bingöl
A. Bazencir

İstanbul
M. E. Sungur

Kütahya
İ. Ersoy

Manisa
G. Sevilgen

Muğla
Ü. Demir

Muğla
A. Döğeri

Samsun
İ. Yankutan

Bingöl
A. Erden

Bütçe Plan Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plan Komisyonu
Esas No. : 1/167
Karar No. : 27

28 . 6 . 1974

Millet Meclisi Başkanlığına

İstanbul Kapalı Çarşısının onarımı ve imarı hakkındaki kanun tasarısı İmar İskân Bakanı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin bulunduğu oturumda incelendi ve görüşüldü:

Tasarı, gerekçesi ve ilgililerin tamamlayıcı bilgilerinden sonra olumlu karşılanarak maddelerin müzakeresine geçilmiş, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun değiştirisi esas alınmak suretiyle kabulüne ve yeni bir 7 nci maddenin eklenmesine karar verilmiş, bu suretle tasarının 1 nci maddesi, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun 2 nci maddesi, tasarının 3 ncü maddesi, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun 4 ve 5 nci maddeleri, tasarının 6 nci maddesi aynen 7 nci madde ilâve edilmek suretiyle, tasarının 7 nci maddesi 8, 8 nci maddesi ise 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Sivas A. Durakoğlu	Sözcü Adıyaman A. Ünsal	Kâtip Eskişehir A. A. Köksal
Artvin T. Altunkaya	Aydın M. Ş. Koç	Çanakkale O. O. Çaneri
Denizli H. Oral	Elâzığ H. Buz	Gaziantep Y. Öztürkmen
Giresun O. Yılmaz	İstanbul A. N. Ölçen	İstanbul M. Tüzün
İzmir C. Karagözoğlu İmzada bulunamadı.	İzmir A. K. Önder İmzada bulunamadı.	Kars K. Okyay
Kayseri C. Cebeci	Konya Ö. Ölçmen İmzada bulunamadı.	Kütahya A. M. Ablum İmzada bulunamadı.
Malatya M. Delikaya	Malatya H. Gökçe İmzada bulunamadı.	Tokat H. Abbas

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Istanbul Kapalı Çarşısının onarımı ve imarı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İstanbul'da bulunan tarihî Kapalı Çarşının mimarî ve inşai karakteri gözönünde tutulmak suretiyle onarım ve imarını Bayındırlık Bakanlığı yapar veya yaptırır.

Bu işlere ilişkin proje ve fennî şartname esasları hakkında Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun görüşü alınır.

MADDE 2. — Bu kanun gereğince yapılacak işler için (15) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenimlere girişmeye Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

Bu meblâğ, hazırlanacak iş programına göre her yıl için tespit olunacak miktarda, Bayındırlık Bakanlığı Bütçesine ödendik konulmak suretiyle karşılanır.

MADDE 3. — Asli şekilleri korunmak suretiyle onarılan ve imar edilen dükkânlar için yapılan giderlerden her taşınmaz mala yüzölçümü ile orantılı olarak düşecek miktarlar Bayındırlık Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 4. — Onarılan ve imar olunan taşınmaz mallara harcanan paralar kanunî faizleri ile birlikte, bu taşınmaz mal sahiplerinden 5 yılda 5 eşit taksitle «Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun» hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca tahsil olunur.

MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen 15 gün içinde Bayındırlık Bakanlığınca ilânen yapılacak tebligât tarihinden itibaren 1 ay içinde borçlanmak istemediklerini yazı ile Bayındırlık Bakanlığınca bildirenlerin taşınmaz malları adı geçen Bakanlıkça kamulaştırılır.

MADDE 6. — Onarılan ve imar olunan taşınmaz mallarda, onarım ve imardan önce kiracı bulunan kişilerin kira sözleşmeleri, yürürlükteki yasa hükümleri çerçevesinde saptanacak kira bedelinin ödenmesi şartıyla devam eder.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İstanbul Kapalı Çarşısının onarımı ve imarı
hakkında Kanun*

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun gereğince yapılacak işler için 15 milyon liraya kadar gelecek yıllara sarf taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanı yetkilidir.

Bu meblâğ, hazırlanacak iş programına göre Bayındırlık Bakanlığı bütçesine bu iş için konacak ödenekten karşılanır.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Onarılan ve imar olunan taşınmaz mallara harcanan paralar kanunî faizleri ile birlikte, bu taşınmaz mal sahiplerinden geçici ve kesin kabuller arasında Bayındırlık Bakanlığınca tayin edilecek tarihten itibaren Maliye Bakanlığınca tespit edilecek sürede ve gerektiğinde taksitlere bağlanmak suretiyle «Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanun» hükümlerine göre adı geçen Bakanlıkça tahsil olunur.

Taksitlere bağlanması öngörülen hallerde bu süre iki yılı aşamaz.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerine göre yapılacak onarım dolayısıyla borçlanmak istemeyenler ilânen tebliğat üzerine bir ay içinde bu isteklerini yazılı olarak Bayındırlık Bakanlığına bildirmeye mecburdurlar.

Bu şekilde müracaatta bulunanların yerlerini kamulaştırmaya Bayındırlık Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLAN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İstanbul Kapalı Çarşısının Onarımı ve İmarı
hakkında Kanun*

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Taşınmaz malların malik veya kiracıları, tasdikli iş programı uyarınca Bayındırlık Bakanlığı tarafından üç ay evvelden kendilerine tebliğat yapılması şartıyla onarım için gerekli görülen tarihte taşınmaz malı geçici ola-

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

9 . 6 . 1974

Başbakan <i>B. Ecevit</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>N. Erbakan</i>	Devlet Bakanı <i>O. Eyüboğlu</i>	Devlet Bakanı <i>I. H. Birtler</i>
Devlet Bakanı <i>S. A. Emre</i>	Adalet Bakanı Y. <i>S. A. Emre</i>	Millî Savunma Bakanı <i>H. Işık</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Asiltürk</i>
Dışişleri Bakanı <i>T. Güneş</i>	Maliye Bakanı <i>D. Baykal</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>M. Üstündağ</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Çevikçe</i>
Ticaret Bakanı <i>F. Adak</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>S. Cizrelioğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>M. Türkmenoğlu</i>	Gıda - Tarım ve H. Bakanı <i>K. Özal</i>
Ulaştırma Bakanı <i>F. Güley</i>	Çalışma Bakanı <i>Ö. Sav</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>A. Doğru</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>C. Kayra</i>
Turizm ve Tan. Bakanı <i>O. Birgit</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>A. Topuz</i>	Köy İş. ve Koop. Bakanı <i>M. Ok</i>	Orman Bakanı <i>A. Şener</i>
	Gençlik ve Spor Bakanı <i>M. Y. Mete</i>		

(Bayındırlık İmar Ulaştırma ve Truzim
Komisyonunun değıştirişii)

(Bütçe Plan Komisyonunun değıştirişii)

rak boşaltmak veya onarım çalışmalarına izin vermek zorundadırlar.

Malik veya kiracısı tarafından Bayındırlık Bakanlığınca belirtilen tarihte boşaltılmayan taşınmaz mallar hüküm istihsaline hacet kalmaksızın adı geçen bakanlığın icra dairesinden talebi üzerine usulü dairesinde geçici olarak boşaltılır.

İtiraz ve şikâyet boşaltmayı durdurmayaacağı gibi yargı organlarına ihtiyatî tedbir için müracaat edilemez.

İcra dairelerince yapılan muameleler resim ve harca tabi değildir.

Taşınmaz malların malikleri veya kiracıları onarım sırasında boşaltma veya işlerinin aksaması nedenleri ile hiçbir tazminat ve kârdan mahrumiyet isteğinde bulunamazlar.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 7 nci madesi 8 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 8 nci maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.